

N:o 18.

Af Herr **J. A. Sjö**: *Med förslag till ändring i gällande bestämmelser om häradsting.*

Uti de vanliga lagbokseditionerna är under 11 Kap. 1 § Rättegångsbalken infördt, dels 82 § af Kongl. resolutionen den 17 September 1723 och dels Kongl. förordningen den 17 Maj 1872, deruti det heter: stämningar kunna ej annorledes än på första rättegångsdagen ställas, eftersom de rättsökande sig då enhälligt infinna måste, tingspredikan att bevista.

Häradshöfdingarne hafva att, vid tingets början, när parterna uppropas, tillsäga dem, på hvilken dag hvar och en bör vara tillstädes, samt först afhjelpa de långvägade. Emellertid tillåtes dem, som äro närmare till tingsställe boende, att resa hem och sköta sina hussysslor.

Genom ett sådant lagbud äro så väl rättsökande som vittnen nödsakade till att vid ting eller sammanträde icke allenast infinna sig första rättegångsdagen för att taga reda på i hvilken ordning målen förekomma, utan äfven sedermera den dag målet skall handläggas; så är åtminstone i de härad, der sammanträden vara i flere dagar. Visserligen heter det, att domaren först skall afhjelpa de långvägade, men när det är, såsom i det härad jag tillhör, att största delen af häradets innevånare bor 3, 4, 5 à 6 mil från tingsstaden, är det ej lätt för en domare, huru human och tillmötesgående han annars må vara, att afhjelpa dessa långvägade första dagen, utan nödgas de att antingen stanna kvar till målet förekommer eller ock resa hem för att en annan dag återkomma. Den ersättning för inställelse vid häradsrätternas sammanträden, som måste tillerkännas parter och vittnen, blir äfven onödigtvis fördyrad och som helt säkert årligen öfver hela riket uppgår till hundratal tusen kronor, till följd af de många resor de få göra. Den tid gudstjenst förrätades vid hvarje häradsting voro dessa olägenheter icke så påfallande som nu. Gudstjensten upptog då vanligen hela förmiddagen, och på eftermiddagen handlades i allmänhet endast allmänna mål, hvilka till första rättegångsdagen blifvit särskildt utsatta, jemte intecknings-, lagfarts- och

andra dylika ärenden. Parter behöfde då icke ovilkorligen iakttaga inställelse på första rättegångsdagen, personligen eller genom ombud, som var beredt att i målet föra talan, utan så väl parter som vittnen kunde genom budskickning, för så vidt de ej voro allt för aflägset boende, underrätta sig om dagen. Numera då gudstjenst hålles endast vid häradsrätternas första ting eller sammanträde för året, och på öfriga ting och sammanträden börja, till följd deraf, förhandlingarne redan kl. 9 förmiddagen. Detta gör, att häradsrätten medhinner att på första dagen handlägga äfven en del af de instämnda målen, och parter och vittnen kunna därför icke underlåta att vid dessa ting och sammanträden infinna sig på första dagen, för så vidt de icke vilja underkasta sig att böta för uteblifvande, hvilka böter numera kunna blifva ganska höga.

Med stöd af hvad jag sålunda haft äran anföra, och då det högeligen är af nöden att en ändring härutinnan sker, vågar jag vördsamast föreslå,

det Riksdagen ville för sin del besluta att, med ändring af stadgandena i de af mig här ofvan åberopade lagrum angående gällande bestämmelser om härads-ting, stadgas:

De som å domarens vägnar utfärda stämningar, skola, så vidt ske kan, fjorton dagar före ting eller sammanträde till honom insända stämningslistorna å civila mål, hvarefter domaren skall bestämma dagarne för deri upptagna måls handläggning och derom, så vida postbefordringen eller andra lokala omständigheter ej lägga hinder i vägen därför, underrätta dem, som utfärdat stämningarne, så tidigt att parter och vittnen hos dem kunna två dagar före tinget eller sammanträdet erhålla upplysning om tiden för sin inställelse vid rätten samt, på samma gång domare kungör om tings eller sammanträdes början, han äfven underrättar dem, som utfärda stämningar i brottmål, till hvilken dag under tinget eller sammanträdet parter och vittnen i dylika mål skola kallas.

Tillika anhålles vördsamt, att Lag-Utskottet, till hvilken denna motion torde remitteras, måtte vidtaga de förändringar i redigeringen af föreslagna lagstadganden, som anses nödiga för ernående af hvad jag med motionen åsyftar.

Stockholm den 23 Januari 1884.

J. August Sjö.